

Forfatter: Gyllembourg-Ehrensward, T. C.

Titel: Udrag fra Drøm og Virkelighed

Citation: Gyllembourg-Ehrensward, T. C.: "Drøm og Virkelighed", i Gyllembourg-Ehrensward, T. C.: *Drøm og Virkelighed*, udg. af Anni Broue ; Anne-Marie Mai , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1986, s. 251. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-gyllem14val-shoot-idm139726067803424/facsimile.pdf> (tilgået 23. maj 2024)

Anvendt udgave: Drøm og Virkelighed

Thomasine Gyllembourgs forfatterskab hører hjemme i den periode af vores litteraturs historie, der er blevet kaldt romantismen. Det er en periode, hvor prosalitteraturen vinder stærkt frem. Blicher, Carl Bernhard, Poul Møller, Ingemann og H.C. Andersen er sammen med Thomasine Gyllembourg med til at give prosaen en central plads i litteraturen. Thomasine Gyllembourg gav sine hverdagshistorier genrebetegnelsen noveller. Men *Drøm og Virkelighed* og *To Tidsaldr* er set fra et moderne synspunkt måske snarere at betragte som små romaner. Thomasine Gyllembourg skriver imidlertid ikke udviklingsromaner i tradition med Goethes *Wilhelm Meister*, således som H.C. Andersen forsøgte det i sine romaner fra 1830'erne. Hendes prosa er en slags eksistenslitteratur, der centrerer sig om et eller flere livsafsnit i personernes tilværelse og derigennem perspektiverer de borgerlige livsforhold og omgangsformer. I forbindelse med Poul Møllers *En dansk Students Eventyr* omtaler Johan Ludvig Heiberg novellen som »en Total-Composition med en bestemt Idee» og giver her en bestemmelse, der også kan beskrive Thomasine Gyllembourgs noveller. Hendes idé er forestillingen om hverdagslivets og den personlige dannelses fundamentale betydning for hele borgerlivet. Hendes litterære komposition og form knytter sig til denne idé, idet hun giver sig ind i beskrivelser af det borgerlige hjem, dagligstuenes liv og samtale og modstiller og sammenligner forskellige hjem og livsrum. Kompositorisk opbygger hun sine noveller i denne sammenligning og modstilling af livsrum. I forordet til *To Tidsaldr* skriver hun (s. 75):

»Jeg indseer vel, at der gives mere ophøjede Emner, men det forekommer mig, som om disse let kunde føre udenfor Novellens Grændser; og ialfald drømmer jeg ikke om at kunne flyve som Ørnen til de Regioner, hvorhen det ubevæbnede Øie ikke kan følge; men Forfatteren til en Hverdags-Historie bygger som Svalen paa Menneskenes Huse, og istemmer der sin fordringsløse Sang.»

Thomasine Gyllembourg præger afgørende sin samtids litteratur. Hun er skaberen af en ny realistisk hverdagslitteratur, der har byliv og borgerliv som sit stof, på samme tid som Blicher realistisk fortæller om jysk almueliv. Hos begge forfattere spiller romantikkens inspiration og arvegods en vigtig rolle. Realisme og romantik blander